

13	TURIZMUS ÉS SZÁLLÁSHELY ELVÁRÁSOK	2
13.1	ÖSSZEFOGLALÁS.....	2
13.2	BEVEZETÉS.....	4
13.3	A NOB SZÁLLÁSHELY KÖVETELMÉNYEI ÉS BUDAPEST SZÁLLÁSKAPACITÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA	5
13.3.1	<i>NOB követelmények – A pályázati folyamat II. fázisa.....</i>	5
13.3.2	<i>NOB követelmények – A pályázati folyamat I. fázisa.....</i>	8
13.3.3	<i>Budapest szálláshelykapacitásának és a NOB követelmények összehasonlítása.....</i>	9
13.3.4	<i>A szállodaszoba hiány áthidalására vonatkozó javaslatok .....</i>	12
13.4	ÁLTALÁNOS TURIZMUS AZ OLIMPIA IDEJÉN	16
13.4.1	<i>Turistaszám előrejelzés.....</i>	16
13.4.2	<i>Olimpiai turizmusból eredő igények és szálláshely kapacitások összehasonlítása.....</i>	21
13.5	TURIZMUSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK AZ OLIMPIA IDŐSZAKÁBAN.....	24
13.6	AZ OLIMPIA HATÁSAI A TURIZMUSRA	26
13.6.1	<i>A hatások összefoglalása.....</i>	26
13.6.2	<i>A 2012. évi Olimpiai Játékok megrendezésének az idegenforgalmi szektorra gyakorolt hatása .....</i>	27
13.6.3	<i>Az idegenforgalomra gyakorolt hatások gazdasági következményei .....</i>	30

13 TURIZMUS ÉS SZÁLLÁSHELY ELVÁRÁSOK

13.1 ÖSSZEFOGLALÁS

SZÁLLÁS ELVÁRÁSOK – NOB

Az alábbi táblázat szemléletesen mutatja be a NOB szállásvárásait a pályázati folyamat első és második szakaszában, illetve Budapest és 50 km-es környéke prognosztizált szálláshelyzetét 2012-ben.

NOB szállodaszoba elvárások és szálláshely kapacitások Budapest és 50 km-es körzetére vonatkozóan		
1	NOB követelmények I. fázis (3-5 csillagos szállodai szoba)	42 000
2	NOB követelmények II. fázis (3-5 csillagos szállodai szoba)	31 300
3	Budapest és 50 km-es körzete jelenlegi szobakínálata (3-5 csillagos kategória)	15 027
4	Rövid távú bővítések Budapesten (2004-ig)	3 358
5	Tervezett média falu szobakínálata	17 000
6	Prognosztizált szállodaszobaszám növekedés (2005–2012)	5 226
7	NOB által elismert szállodaszobaszám növekedés Budapest esetében ($=0,8*(5+6)$)	17 781
8	NOB I. fázis követelménye és a pályázat értékelése időpontjában rendelkezésre álló szállodaszám közötti különbség ($=1-3-4$)	23 615
9	Kimutatott hiány az első fázisban lefolytatott értékelés során ($=8-7$)	5 834
10	NOB felé bemutatandó, a prognosztizált szállodaszobaszámon felüli szállodaszobaszám fejlesztés az I. fázisban a pályázat kedvező elbírálása érdekében (Pályázati hiány) ($=9/0,8$)	7 292
11	Hiány a második fázisban (Megvalósíthatósági hiány) ($=2-3-4-5$)	0

Mint az látható a NOB eltérő elvárásokat fogalmaz meg a pályázati folyamat első és második szakaszában. Az eltérés abból adódik, hogy az első fázisban az általános turizmus céljaira 10 700 szobát különítenek el.

Az I. fázisban megfogalmazott elvárást tekinthetjük pályázati elvárásnak (ez alapján értékeli a NOB a pályázó városokat), a II. fázis elvárásait pedig megvalósíthatósági elvárásnak (erre a kontingensre szerződik a nyertes város).

**42 000 3–5*-os
szállodaszoba
elvárás**

A NOB az olimpiai pályázat elbírálása során, a szállodákban biztosított szobaszámra fogalmaz meg elvárásokat. A pályázati folyamat első szakaszában 42 000 három-öt csillagos (15 000 négy és öt csillagos, 27 000 három csillagos) szobát kell a pályázóknak biztosítani a város 50 km-es körzetében. A pályázat elbírálásakor, amennyiben az akkori szobakínálat nem éri el a kívánt szintet, a pályázónak be kell mutatni a tervezett szobakínálat növekedést, az elvárások teljesítését.

**Pályázati hiány:
7292 szoba –
áthidalható**

Budapest esetében – a természetes és olimpiai növekedéssel is kalkulálva - a pályázati hiányt 7292 szobára becsüljük amely megközelítőleg 1400 4-5 és 5900 3 csillagos szobát jelent. Az esetleges budapesti pályázatnak ezen hiány áthidalásának lehetőségét kell hitelesen bemutatni. Az esetleges budapesti olimpiai pályázatnak hitelesen be kell mutatnia, hogy a NOB által megállapított szállodaszoba hiány (I. fázis) áthidalható. A NOB szigorú elvárásait várhatóan teljesíteni lehet több eszköz (szállodahajók, többfunkciós szálláshelyek, ideiglenes szálláshelyek) együttes alkalmazásával. A pályázati bírálat első szakaszában a budapesti pályázat témakörei közül a szállás elvárások teljesítése várhatóan nem lesz egy esetleges pályázati anyag erőssége.

**Megvalósíthatóság
szempontjából
nincs hiány...**

A pályázati folyamat második fázisának követelményeit és Budapest lehetőségeit összehasonlítva kapjuk a megvalósíthatósági hiányt. Megvalósíthatóság szempontjából Budapestnek nem lesz szállodaszoba hiánya a NOB II. szakaszra vonatkozó követelményeihez képest. Ez a megállapítás feltételezi, hogy a rövid távú, már folyamatban lévő vagy tervezett szállodaépítések megvalósulnak, és hogy megépül a 17 000-es médiafal.

**... de az olimpiai
látogatók igényeit
is ki kell elégíteni**

Meg kell azonban jegyeznünk azt, hogy egy esetleges budapesti olimpia esetében Budapest elemi érdeke, hogy az olimpiai látogatóknak is megfelelő mennyiségű magas kategóriájú szobát tudjon biztosítani. A fenti elemzések tükrében kijelenthető, hogy ez addicionális – a természetes és olimpiai növekedésen felüli – szállodaszoba építése nélkül nem lehetséges.

ÁLTALÁNOS TURIZMUS AZ OLIMPIA IDEJÉN

**1,2 millió
nemzetközi turista
és 960 ezer hazai
látogató**

Az esetleges budapesti olimpiára látogatók számát a rendelkezésre álló becsült jegyszám alapján kalkuláltuk. Feltételezésünk szerint a 7,2 millió eladásra szánt jegy 40%-át vásárolják meg hazai nézők és 60%-át külföldiek. Becsléseink szerint 1,2 millió nemzetközi turista érkezése várható a rendezvényre, amely átlagosan 285 ezer turistát jelent az olimpia egy napja alatt. A látogatók jelentős része – mintegy 90%-a – Európából várható. A mintegy 2,9 millióra becsült hazai jegyértékesítés 960 ezer hazai nézőt fog vonzani, amelyből várhatóan 430 ezren budapesti és 530 ezer vidéki lakosok lesznek. Mindösszesen tehát közel 2,2 millió olimpiai látogató (hazai és külföldi) megjelenésével lehet számolni a rendezvény ideje alatt.

Az általános szállásigények kielégíthetők, strukturális hiányok jelentkezhetnek

Számításaink alapján megközelítőleg 370 ezer férőhely-kapacitás fog rendelkezésre állni az országban az olimpiai turisták – hazai és külföldi – számára. Becsléseink szerint összesen átlagosan mintegy 255 ezer külföldi turistát és olimpiai családtagot szükséges regisztrált szálláshelyen elszállásolni naponta. A magyar vidéki látogatók (530 ezer) jelentős része (30%) várhatóan budapesti ismerősöknél/rokonoknál fog megszállni, illetve egy részük hazatér éjszakára, így a hazai nézők nem fognak jelentős szálláshely-kapacitást lekötöni.

Összességében a férőhely-kapacitás elegendő lehet az olimpiai turisták elszállásolására, igaz az igények és a kínálat eltérő struktúrája okozhat fennakadásokat (pl. a magas kategóriában). Ezen felül az átlagos kapacitástól az esetleges maximális igény jelentősen eltérhet, így elképzelhető, hogy Athén vagy Sydney mintájára az „Olimpiai házi szállás program” keretében is szükség lehet szálláshelyek biztosítására (tervek szerint 100 ezer ember Athén esetében).

A „Turizmus és szálláshelyelvárások” fejezetben bemutatott végkövetkeztetéseinket egy részletesen kidolgozott modell alapján határoztuk meg. Ezen modellt komplexitása miatt anyagunkban részleteiben nem mutatjuk be.

13.2 BEVEZETÉS

A „Turizmus és szálláshely elvárások” fejezetünket az alábbi módon építettük fel:

- **A NOB által meghatározott szálláselvárások összehasonlítása Budapest és 50 km-es környéke szálláskapacitásaival:** A NOB szálláshely elvárásai, amelyek meghatározóak az olimpiai pályázat értékelése és megvalósíthatóság szempontjából.
  - A pályázati folyamat első szakaszának követelményei
  - A pályázati folyamat második szakaszának követelményei
  - Szálláshely kapacitások Budapesten és 50 km-es körzetében
  - Javaslatok a hiány áthidalására
- **Általános turizmus az olimpia idején:** Az olimpia idején jelentkező addicionális turistaforgalomból eredő szállásigény, amely meghatározza az olimpiának a turizmus területére gyakorolt pozitív hatásait, és egyben kijelöli azt a szükséges szálláshely-kapacitást, amellyel ezek a hatások maximalizálhatóak.

- **Turizmussal összefüggő feladatok az olimpia idején:** Olimpiai turizmussal kapcsolatban nem szálláshely biztosítással összefüggő egyéb feladatok áttekintése.
- **Turizmus – Hatástanulmány:** Az olimpia esetleges megrendezése esetén bekövetkező hatások vizsgálata.

13.3 A NOB SZÁLLÁSHELY KÖVETELMÉNYEI ÉS BUDAPEST SZÁLLÁSKAPACITÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Komoly kihívás a szálláskínálat biztosítása

A NOB követelményeinek teljesítése és a megfelelő szálláskínálat biztosítása az egyik legnagyobb kihívás, amellyel a szervező bizottságnak szembe kell néznie. Már a kandidálási szakaszban szükséges, hogy a rendező város garanciákat szerezzen be különböző hotelektől, illetve hotel szövetségektől arra vonatkozóan, hogy hány szoba és milyen átlagos szobaáron fog rendelkezésre állni az olimpia ideje alatt.

A szálláshelyekre vonatkozó elvárások – a 2008-as értékelési rendszert alapul véve - különböznek a pályázati folyamat első és második fázisában.

13.3.1 NOB KÖVETELMÉNYEK – A PÁLYÁZATI FOLYAMAT II. FÁZISA

A pályázati folyamat II. fázisának szálláshely követelményeit az alábbi táblázat foglalja össze.

NOB követelmények a 2008-as olimpiai pályázati kézikönyvnek megfelelően		
Megnevezés	Olimpiai faluban elszállásolandó személyek várható száma (ágyszám)	Várható szoba-követelmények
Sportolók és hivatalos kísérek	16 000	700
A NOB, a nemzetközi sportszövetségek és a nemzeti olimpiai bizottságok vezetői		1 800
Addicionális sportszövetségi vezetők és vendégeik		800

NOB követelmények a 2008-as olimpiai pályázati kézikönyvnek megfelelően		
Megnevezés	Olimpiai faluban elszállásolandó személyek várható száma (ágyszám)	Várható szoba- követelmények
Nemzeti olimpiai bizottságok meghívottjai*		2 000
Bírók és játékvezetők		2 000
A média képviselői		17 000
Szponzorok		7 000
Összesen	16 000	31 300

* A nemzeti olimpiai bizottságok meghívottainak száma 1500 és 2000 között változhat

II. fázis: 31 300 szállodai szoba

A szállodai kapacitásra vonatkozó követelmények a pályázati folyamat II. fázisában csökkennek az I. fázishoz képest. Az eltérést az I. fázisban a turisták számára megkövetelt szállodai kapacitások magyarázzák.

Megvalósíthatósági szempont

A NOB a rendező várossal a szállások vonatkozásában a II. fázis követelményei alapján szerződik. Ez azt jelenti, hogy megvalósíthatósági szempontból vizsgálva a szálláskérdést, a második fázis követelménye a mérvadó.

A rendező várossal kötött szerződés nem rögzíti le az összes rendelkezésre bocsátandó szállodaszoba árát, de megköveteli, hogy bizonyos szobamennyiséget egy speciális, úgynevezett „olimpiai család” áron adjanak át. Azon résztvevők számára, akik nem részesülnek az olimpiai családi rátából, a rendező bizottságnak megfelelő számú szobát kell rendelkezésre bocsátania, egy előre meghatározott áron.

Sportolók és hivatalos kísérek

16 000-es olimpiai falu

A sportolók, illetve hivatalos kísérek az olimpiai faluban kerülnek elszállásolásra. Annak ellenére, hogy a jövőbeni résztvevők pontos számát nem lehet előre megmondani, jelenleg a szervező bizottságnak 16 000 személy számára kell szállást biztosítania az olimpiai faluban. A Játékok idejére a sportolók, illetve hivatalos kísérek számára ingyen kell a szobákat rendelkezésre bocsátani.

Hétszáz további szobát kell a hivatalos kísérek számára átadni, amely történhet más szálláshelyen is. Minderre azért van szükség, mert a korábbi tapasztalatok alapján az olimpiai faluban lévő szálláshelyek száma nem mindig elegendő. Ennek költségét a nemzeti olimpiai bizottságoknak kell állniuk.

NOB – nemzetközi sportszövetségek – nemzeti olimpiai bizottságok (Hivatalos NOB Hotelek)

A fent felsorolt szövetségek képviselőit 4 vagy 5 csillagos szállodákban kell elszállásolni, mely szállodák a NOB vezetőség kizárólagos használatára vannak kijelölve. A rendelkezésre bocsátandó szobák száma előreláthatólag 1800.

Ezenkívül mindegyik nemzetközi sportszövetség vezetőségének számára (amelynek sportja az Olimpiai Játékok között található) szükséges egy úgynevezett központi szállodát biztosítani. A 3-5 csillagos szállodának általában közel kell lennie ahhoz a helyszínhez, ahol a szövetség sporteseménye zajlik. A rendelkezésre bocsátandó szobák száma előreláthatólag 800.

Valószínűsíthető, hogy mindegyik nemzetközi sportszövetségnek, illetve nemzeti olimpiai bizottságnak lesznek meghívott vendégei. A vendégek rendelkezésre bocsátandó szobák száma 1500 és 2000 között alakul.

Bírók és játékvezetők

Mind a nemzetközi, mind a hazai bírót és játékvezetőket olyan szállodában vagy olimpiai faluban kell elszállásolni, amely közel van az általuk képviselt sport helyszínéhez. Minden esetben a szervező bizottság köteles állni a felmerülő költségeket. A rendelkezésre bocsátandó egyágyas szobák száma előreláthatólag 1300 a nemzetközi, és 700 a hazai bírók és játékvezetők esetében.

Média

A média képviselőinek esetében a NOB követelménye 17 000 szoba, amelyet azonban teljes egészében vagy részben a médiafalu keretein belül is biztosítani lehet. Tapasztalatok azt mutatják, hogy a média képviselőinek egy része szállodai elhelyezést igényel.

Szponzorok

A szponzorokat, illetve vendégeiket magas kategóriájú (4-5 csillagos) szállodában kell elszállásolni. A rendelkezésre bocsátandó szobák száma előreláthatólag 7000.

Egyéb követelmények

A szervező bizottságnak biztosítani kell mindazon önkéntes és helyi közreműködő alkalmazott elszállásolását, akik nem a régióon belül élnek. A NOB semmilyen elvárást nem támaszt ezen résztvevők elszállásolásának tekintetében.

13.3.2 NOB KÖVETELMÉNYEK – A PÁLYÁZATI FOLYAMAT I. FÁZISA

I. fázis: 42 000 szoba felmutatása szükséges

A pályázati folyamat I. fázisában a NOB elvárásai szerint 42 000 szállodaszobát kell a rendező városnak felmutatnia a város 50 kilométeres körzetében. Ezek közül 15 000 4-5 *-os szobát, illetve 27 000 3 *-os szobát kell prezentálni.

17 000-es médiafalu

A fent említett 42 000 elvárt szoba tartalmazza a média képviselőinek elszállásolási követelményeit is, azaz azt a 17 000 szobát, amely az újságírók és közvetítők lakhelyéül szolgál. Amennyiben feltételezzük, hogy mind a 17 000 szobát egy vagy esetleg több médiafalu keretén belül valósítja meg a rendező város, akkor „csupán” 25 000, 3–5*-os szállodaszobával kell rendelkeznie.

Fontos azonban kiemelni, hogy nem kell az összes szállodaszobának léteznie már a pályázat idején. Azon szállodák szobaszámát, melyek csupán még a tervekben vagy előrejelzésekben szerepelnek, a NOB egy úgynevezett „megvalósíthatósági tényezővel” módosítja. Azaz a NOB által figyelembe vett szobák száma kevesebb lesz, mint a valójában a pályázatban ígért szobák száma.

A 2008-as olimpiai pályázati anyagokban ennek a tényezőnek az átlaga 0,8 körül mozgott, de voltak olyan városok (mint például Havanna), ahol ezen szorzószám jóval alacsonyabb (0,5) volt.

Példa: Amennyiben a rendező város az olimpiai pályázat idején csupán 20 000 szobával rendelkezik, de azt ígéri, hogy 7 éven belül 25 000-re nő a szobák száma, az NOB ezt úgy fogja figyelembe venni, hogy az 5000 még nem létező szobaszámot megszorozza a városra feltételezett megvalósíthatósági tényezővel. Feltételezve a jelenlegi átlagos 0,8-as megvalósíthatósági tényezőt – amely azonban városonként változhat – a fenti esetben 25 000 helyett csak 24 000 szobát vesz figyelembe az olimpia ideje alatt rendelkezésre álló szobaként.

A 2008-as pályázati anyagok szobaszámait és a megvalósíthatósági tényezőket az alábbi táblázatban foglalhatók össze.

2008-as olimpiai pályázatok szálláshelyre vonatkozó bemutatása						
	Rendelkezésre álló szobaszám	Tervezett szobaszám	Megvalósíthatósági koefficiens		Figyelembe vett szobaszám	
			Min.	Max.	Min.	Max.
Bangkok	56 760	10 090	0,9	1,0	65 899	66 533
Peking	49 290	18 560	0,8	0,9	62 282	65 994
Kairo	21 280	6 500	0,7	0,9	25 830	27 130
Havanna	7 700	24 900	0,5	0,6	18 510	22 640
Isztambul	26 445	19 900	0,6	0,8	39 085	43 065
Kuala Lumpur	24 120	9 100	0,5	0,6	28 000	29 580
Osaka	54 970	11 130	0,8	0,9	63 087	64 987
Párizs	124 850	16 700	0,7	0,9	136 540	139 880
Sevilla	12 780	11 820	0,6	0,8	22 129	24 136
Toronto	46 700	10 000	0,5	0,6	51 650	53 000
Átlag			0,7	0,9		

A táblázat a NOB 2008-as értékelő anyagából lett átvéve. A megvalósíthatósági tényezők kerekített értéken szerepelnek.

Pályázat értékelési szempont

Az elvárt szállásmennyiség felmutatása az általános infrastruktúra mellett az egyetlen olyan tényező, amely 5-ös súlyt (legmagasabb) kap a döntés során, és emiatt is mindenképpen a pályázati anyag egyik sarokpontjának számít. A 2008-as pályázat során az öt város, amely túljutott a második fordulóra, mind tudta teljesíteni az előírt 42 000-es követelményszintet.

13.3.3 BUDAPEST SZÁLLÁSHELYKAPACITÁSÁNAK ÉS A NOB KÖVETELMÉNYEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

BUDAPEST SZÁLLODAHELYKAPACITÁS NÖVEKEDÉSÉNEK ELŐREJELZÉSE

Annak érdekében, hogy össze tudjuk hasonlítani Budapest 2012-ben rendelkezésre álló szálláshely-kapacitását a NOB elvárásaival, egy 2012-ig terjedő szálláshely előrejelzést készítettünk. A korábban összefoglalt NOB követelmények

figyelembevételével a magyarországi szállodaszám előrejelzésekor elsősorban Budapestre és közvetlen környékére, ezen belül is a 3*-5* -os szállodákra koncentráltunk.

A 2002–2012-ig terjedő időszakot alapvetően 3 növekedési kategóriára bontottuk fel az előrejelezhetőség érdekében:

Rövid távú fejlesztések

- A 2002–2004-ig terjedő években azokat a 3–5*-os szállodabővítéseket, építéseket vettük figyelembe Budapesten, amelyek már elkezdődtek, vagy a közeljövőben kezdik el a munkálatokat és befejezésük legkésőbb 2004-ben megtörténik.

Természetes növekedés

- Budapest vonzáskörzete esetében a 3–5*-os szállodakategóriákban 2002–2004-ig terjedő periódusban, illetve minden más területen és kategóriában, a szállodakategóriák egy úgynevezett természetes növekedését feltételeztük, melynek megállapításában iparági szakemberek véleményét is kikértük, és figyelembe vettük a turistaszám előrejelzett bővülését is.

Természetes és olimpiai növekedés

- A 2004–2012-ig terjedő szakaszban a szálláshely kínálat két ok miatt bővíthet tovább: a természetes növekedés (melynek mértéke megegyezik a 2002–2004 közötti éves átlagos növekedéssel), illetve az Olimpiai Játékok miatti turistaszám növekedés által hajtott ún. olimpiai növekedés miatt. Ez utóbbi 2005-től érezhető hatását, és az éves átlagos természetes növekedés feletti éves növekedési ütemet jelent.

Mind a természetes, mind az olimpiai növekedés esetében forgatókönyveket dolgoztunk ki annak érdekében, hogy a piac körüli bizonytalanságot érzékeltessük, illetve az előrejelzés rugalmasságát növeljük. Mivel a piacról részletes, 2012-ig történő előrejelzés ezen jelentést megelőzően nem készült, feltételezéseinket korábbi olimpiák tapasztalataival, illetve iparági szakemberekkel történő konzultációk során támasztottuk alá.

A számítások összefoglaló eredményét az alábbi táblázat mutatja be.

Budapest és 50 km-es körzete jelenlegi szálláshely kapacitása és a prognosztizált növekedés (3-5 csillagos kategória)	
Jelenlegi szobakínálat	15 027
Rövid távú bővítések Budapesten (2004-ig)	3 358
Tervezett média falu szobakínálata	17 000
Prognosztizált természetes szállodaszobaszám növekedés (2005–2012)	3 477
Prognosztizált olimpiai szállodaszobaszám növekedés (2005–2012)	1 749

ÖSSZEHASONLÍTÁS

Kétféle szempontrendszer

Budapest szálláshelyzetét az olimpiai követelmények vonatkozásában kétféle szempontból vizsgálhatjuk.

- Megvalósíthatósági szempont: Rendelkezésre fog-e állni 2012-ben a megfelelő mennyiségű – a NOB pályázati folyamatának II. szakaszára meghatározott követelmény – 3-5 csillagos szállodai szoba?
- Pályázat értékelési szempont: Milyen értékelést kap Budapest a 3-5 csillagos szállodaszobák tekintetében a NOB részéről a pályázati folyamat I. szakaszában 2004-ben?

Megvalósíthatósági hiány

NOB követelmények (3-5 *-os szállodai szobák) II. fázis és Budapest szálláskapacitásainak összehasonlítása	
NOB követelmények II. fázis	31 300
Jelenlegi szobakínálat	15 027
Rövid távú bővítések	3 358
Média falu	17 000
Összes NOB által figyelembe vett rendelkezésre álló szoba 2012-ben	35 385
Szállodaszoba hiány	0

A NOB a II. fázis során a 3 és a 4-5 csillagos szobaszámokra vonatkozó követelményeket szigorúan nem választja el

Megvalósíthatóság: Nincs szobahiány

A fentiek alapján elmondható, hogy pusztán megvalósíthatóság szempontjából Budapestnek nem lesz szállodaszoba hiánya a NOB II. szakaszra vonatkozó követelményeihez képest, még abban az esetben sem, ha a természetes és olimpiai szobaszám növekedéssel nem kalkulálunk. Ez a megállapítás feltételezi, hogy a rövid távú, már folyamatban vagy tervekben szereplő beruházások megvalósulnak, és hogy megépül a 17 000-es médiafalú.

Kérdés a magas igény szintű olimpiai látogatók elszállásolása

Mindenképpen meg kell azonban jegyeznünk azt, hogy a fenti megállapítás pusztán a NOB a pályázati folyamat II. fázisában szigorúan vett követelményeire igaz. Amennyiben a jelenlegi szobakínálaton, a rövid távú bővítéseken és a médiafalun kívül addicionális szállodaszobák nem létesülnek 2012-ig, akkor feltehetőleg Budapest komoly gondban lehet a magasabb igény szintű olimpiai látogatók elszállásolásával.

Pályázati hiány – I. fázis

NOB követelmények – I. fázis és Budapest és 50 km-es körzetének szálláshelykapacitásának összehasonlító elemzése		
1	NOB követelmények – I. fázis	42 000
2	Budapest és 50 km-es körzete jelenlegi szobakínálata (3-5 csillagos kategória)	15 027
3	Rövid távú bővítések Budapesten (2004-ig)	3 358
4	Rendelkezésre álló szobaszám a pályázat időpontjában (=2+3)	18 385
5	Tervezett média falu szobakínálata	17 000
6	Prognosztizált szállodaszobaszám növekedés (természetes + olimpiai növekedés) (2005–2012)	5 226
7	NOB által elismert szállodaszobaszám növekedés Budapest esetében (=0,8*(5+6))	17 781
9	Kimutatott hiány az első fázisban lefolytatott értékelés során (=1-4-7)	5 834
10	NOB felé bemutatandó, a prognosztizált szállodaszobaszámon felüli szállodaszobaszám fejlesztés az I. fázisban a pályázat kedvező elbírálása érdekében (Pályázati hiány) (=9/0,8)	7 292

**I. fázis: 7300 szoba
hiány a 3-5
csillagos
kategóriában**

A fenti becslés alapján – amely a 4–5*-os szállodák esetében 17,6%-os, a 3*-os szállodák esetében pedig 21%-os természetes növekedést feltételez a 2004–2012 közötti időszakban, s amelyhez hozzáadódik az olimpia hatására az összes kategóriában jelentkező 8%-os növekedés – a NOB pályázati folyamatának első fázisa értékelése szerint 7292 szoba hiányozna összesen. Ebből a szobaszámból 1423 szoba a 4-5 *-os, míg 5869 szoba a 3 *-os kategóriában jelentkezik.

13.3.4 A SZÁLLODASZOBA HIÁNY ÁTHIDALÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

Budapestnek az olimpia pályázat I. fázisa során hitelesen be kell tudnia mutatni, hogy az I. fázis követelményeihez képest beazonosított hiányt át tudja hidalni. Az erre vonatkozó terveket tekinthetnénk pusztán tervszinten létező, de valójában nem megvalósítandó fejlesztéseknek, mivel a szigorú olimpiai megvalósításhoz ezek végrehajtása nem szükséges. Azonban felhívjuk a figyelmet arra, hogy valójában ezen fejlesztések megvalósítása kívánatos, mivel a NOB követelményekben számszerűsített módon nem szereplő magas szintű elvárásokat támogató olimpiai látogatók is igénylik a 3-5 csillagos szállodai szobákat a Játékok idején. Amennyiben csupán a szigorúan vett NOB követelményeknek megfelelő szállodai szobaszám áll rendelkezésre,

akkor ezen réteg elszállásolása nem lehetséges.

Ideiglenes és átalakítható funkciójú szálláshelyek

Olimpiai és iparági szakértők hangsúlyozzák, hogy az újonnan épülő létesítményeknek mindig a Játékok utáni igényekkel kell összhangban lenniük. Ez természetesen a szállodaipar esetében is érvényes, mivel annak érdekében, hogy a hiányt a szállodaipar helyzetének destabilizálása nélkül ki lehessen küszöbölni, biztosítani kell, hogy szükség esetén ideiglenes szálláshelyeket lehessen kialakítani, illetve hogy a szálláshelyeket a későbbiekben más célra lehessen hasznosítani.

JAVASLATOK SZÁLLODASZOBA HIÁNY ÁTHIDALÁSÁRA

Szállodahajókkal a hiány több mint 40%-a áthidalható

- A sydneyi és az athéni olimpiára kidolgozott tervek alapján kivitelezhető megoldás lenne, ha kihasználnánk a Dunát, és szállodahajókkal pótolnánk e fennálló hiányt. Ezt a viszonylag könnyen kivitelezhető és utóhasznosítás szempontjából is optimális megoldást érdemes Budapest esetében is alkalmazni. A jelenlegi dunai szállodahajó-állomány – amely több mint 40 hajóból áll – együttesen kb. 2500 szobában több mint 6000 ágyhelyet biztosítana. Amennyiben a személyhajózás területén fennmarad a jelenlegi növekedési ütem, 2012-re várhatóan akár 10-zel is nőhet a hajók száma, ami további 1500 ágyhely (kb. 625 szoba) rendelkezésre állását jelenti. A kínálat más országokból – például Németországból, Olaszországból és Franciaországból (ahol a folyami luxushajózás tekintélyes múltra tekint vissza) – beszerzett megfelelő hajókkal is növelhető, melyek jelenleg még az adott ország folyóin hajóznak (Pó, Rajna, Szajna, stb.). A hajószám bővítésekor figyelembe kell venni azok kikötő szükségletét és a Dunán zajló hajóforgalmat, ezért a zavartalan hajózhatóság érdekében elképzelhető, hogy további Duna-parti kikötők létesítése szükséges Budapest területén belül.

Bírók és játékvezetők számára falu létesítése

- Sydney esetében a bírók és játékvezetők részére a szállást nem szállodákban, hanem egy 1300 szobát biztosító faluban nyújtották. Amennyiben Budapest is hasonló megoldást választana, jelentősen csökkenthető lenne a szobaszám hiány. Erre egyébként a NOB is lehetőséget ad a hivatalos elvárásainak részletezésekor, így a bírók számára építendő falu nem jelent kibúvót az elvárások alól.

Szállodák átalakítása irodákká?

- Jelenleg a budapesti irodapiacra túlkínálat tapasztalható. Az olimpia azonban erőteljesebb hatást gyakorolhat az irodapiacra (a szőuli és a többi olimpia példái alapján), amely fellendülést eredményezhet az irodahelyek – különösen a külföldi cégek által történő – kihasználásában. Amennyiben az olimpia nyomán sikerül Budapestet az üzleti élet regionális központjává tenni – ez az eset állt fenn többek között a barcelonai olimpia esetében –, akkor a probléma részben megoldott és további irodahelyeket lehet biztonsággal bevonni az irodapiacra. Az irodapiac növekedése – a kettős funkciójú építkezések lehetséges előtérbe kerülésével, vagyis az olimpia idején szállodaként funkcionáló létesítmény olimpia után irodákká való átalakítása révén – megteremtheti a lehetőséget további szállodák megjelenéséhez.

Ideiglenes szálláshelyek

- Annak elkerülésére, hogy tömegesen épüljenek nem kívánt épületek, ideiglenes szálláshelyek létrehozására is van mód. Ezen szálláshelyek a későbbiekben lebonthatók és Magyarország valamely más részében (vagy máshol a régióban –

például Romániában, Ukrajnában) – ott, ahol erre igény van – szálloda, lakóház vagy iroda céljára felépíthetők. Néhány korábbi olimpiai helyszínen lakókocsiparkok kialakításával, illetve igénybevételével is éltek, Budapesten azonban gondot okozhat ilyen lakókocsiparkok elhelyezése.

Átalakítható funkció – kollégiumi férőhelyek növelése

- A másik hiány pótlására alkalmas ágazat az oktatás. Jóllehet a főiskolák és egyetemek által a fővárosban és annak környékén használt épületek többsége külsőleg tetszetős, gyakran már nem felelnek meg a modern oktatási igényeknek. Megoldás lehet tehát az, hogyha kettős célra igénybe vehető épületeket építenek, amelyeket eredetileg szálláshellyé alakítanak ki, és amelyeket később világszínvonalú oktatási létesítményekké alakítanak át, lehetőleg kollégiumi épület biztosításával a külföldi és vidéki hallgatók elhelyezésére. A városközpontban lévő épületeket később el lehetne adni, illetve bérbe lehetne adni, amelyek így további pénzt hoznának az oktatási intézmények számára. Jelenleg Budapesten mintegy 20 000 kollégiumi férőhely található, igaz ezek nem érik el a 3–5*-os szintet. Bizonyos kollégiumok felújítása, illetve az új kollégiumi szálláshelyek megfelelő minőségű megépítése is hozzájárulhat a hiány enyhítéséhez.

Egyéb alternatív megoldások:

Elvárások esetleges módosulása

- Amennyiben a NOB jelenlegi 50 km-es körzetet növelné, amely lépés nem kizárható, akkor javulhat a szobaellátottság. Ebben az esetben olyan városok szálláshelyei mint például Győr, Tatabánya és Székesfehérvár is felhasználhatóak lehetnének. Ezekből a városokból autópályán keresztül könnyen elérhető Budapest, és a közlekedési kapcsolatok további javításával biztosítható, hogy a Budapestre történő utazás időtartama az elfogadható 1 órán belül legyen.

Állami beruházások

- Szobaszámok növelhetők nagymértékű állami beruházásokon keresztül, melyek a későbbiekben értékesíthetők, illetve bérbe adhatók üzemeltetőknek. Fel kell hívni azonban a figyelmet arra, hogy ebben az esetben az állami kínálat lenyomhatja a versenypiaci árakat, ezáltal csökkentve a piaci szereplők jövedelmezőségét, továbbá arra, hogy hasonló nagyságú állami beruházások megtérülése korántsem biztosan valósul meg.

Bécs és Pozsony szállás-lehetőségeinek bevonása

- A fentiekén túl mintegy 40 000 szállodai szobát lehetne igénybe venni Bécsben és Pozsonyban. Amennyiben a szükséges nagy sebességű vonatkapcsolatok kiépülnek 2012-ig, akkor ezáltal lehetővé válik, hogy a látogatók elfogadható időn, 1-2 órán belül elérjenek Budapestre.

SZÁLLODAÉPÍTÉSI ÖSZTÖNZŐK

A korábbi Játékok tapasztalatai – a rendelkezésre álló korlátozott információk alapján – azt sugallják, hogy – Szöul kivételével, ahol az ország gazdasági struktúrája egészen eltérő volt – az állami szervezetek közvetlenül nem vettek részt új szállodák építésében. Athénban azonban 2000-ben feloldották a már 14 éve érvényben lévő szállodaépítési tilalmat, ami egyben a felgyülemlett építési kérelmek jóváhagyásával járt. Ezen túlmenően 200 millió dollár összeget bocsátottak rendelkezésre a meglévő szállodák színvonalának javítására. A Görög Szállodaszövetség komoly aggodalomnak adott hangot mindkét intézkedést illetően, mivel úgy vélték, hogy azok a piac felhígulását eredményezik a Játékokat követően. Barcelona, jóllehet szállodaépítésben nem, lakásépítési projektek kivitelezésében azonban részt vett. A projektek keretében épült lakások az olimpia idején szálláshelyként funkcionáltak. Nincsenek olyan információink, melyek szerint korábbi Olimpiai Játékok helyszínein történő szállodaépítkezések közvetlen kormányzati támogatást élveztek volna. Ezekben a helyszíneken – például Athénban és Atlantában, ahol biztosított volt a megfelelő számú szálláshely – azonban lényegesen eltérő volt a helyzet, mint Budapest esetében.

Állami ösztönzők és támogatások segíthetik a szállásproblémák megoldását

A szállodakínálat befolyásolásának egyik módja lehet ösztönzők, támogatások biztosítása szállodabővítésre, illetve átalakításra. Megfontolandó továbbá, hogy a kormány esetleg visszavásárlási garanciát adjon a kettős használati célra (oktatási, illetve igazgatási célra) alkalmas ingatlanokra, illetve, hogy különféle adópolitikai ösztönzőket – mint például adókedvezmények (a szállodafejlesztők számára az 1990-es évek elején biztosítottakhoz hasonló), ÁFA-csökkentések, illetve ÁFA-visszatérítések – biztosítson. Különösen fontos annak szem előtt tartása, hogy valamennyi üzemeltető, és ne csak az új piaci szereplők, élhessenek az ösztönzőkkel, illetve jogosultak legyenek az adókedvezményekre. Egyéb lehetőségek negatív diszkriminációt jelenthetnek a már piacon lévő befektetőkkel és üzemeltetőkkel szemben, és ösztönözheti a rövid távú spekulációt is, amely a szállodaiipari értékek esetleges degradálódásához vezethet.

13.4 ÁLTALÁNOS TURIZMUS AZ OLIMPIA IDEJÉN

13.4.1 TURISTASZÁM ELŐREJELZÉS

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Turistaszám előrejelzés a rendelkezésre álló jegyek száma alapján

Az Olimpiai Játékokra érkező turisták számának megközelítésére alapvetően három módszer létezik:

- **Korábbi olimpiák tapasztalati alapján:** Bár megvizsgáltuk a korábbi olimpiákat turisztikai szempontból, hazánk eltérő elhelyezkedése, az Olimpiai Játékok körül kialakult nagyobb ismertség és a Játékok nagyságának folyamatos növekedése miatt azonban kevés hasznosítható információt tartalmaznak egy esetleges magyarországi olimpia esetére
- **Szállodakínálat alapján:** Magyarország adottságai miatt (mely szerint autópályán bármelyik határ 3 órán belül elérhető) csak korlátozottan alkalmazható ez a módszer, hiszen az országhatáron kívül eső szállodakínálat is figyelembe vehető lenne
- **A rendelkezésre álló jegyek száma alapján:** A belföldiek, illetve külföldiek által vásárolt jegyek számát figyelembe véve

Mi ezen utóbbi két megközelítés szerint becsültük meg az olimpiára hazánkba látogató külföldiek számát, melyek közül a szállodakínálat alapján történő becslést csupán ellenőrzési szempontból készítettük el.

JEGYELADÁSI FELTÉTELEZÉSEK

Olimpiai szakértőkkel való konzultációink, valamint korábbi olimpiák tapasztalatai alapján három csoportba soroltuk a jegyet vásárló külföldi turistákat, és feltételezésekkel éltünk az átlagos tartózkodási idejük, illetve az átlagosan vásárolt jegyek számát illetően. Az átlagos tartózkodási idő megbecslésénél a jelenlegi magyarországi általános trendekből, illetve a sydneyi olimpia tapasztalataiból indultunk ki. Az átlagosan vásárolt jegyek számát olimpiai szakértőkkel történő konzultációk alapján állapítottuk meg.

A magyarországi nézőszám becslésekor szintén a jegyeladási előrejelzésekből indultunk ki, az átlagosan egy főre eső vásárolt jegyek számát illetően éltünk feltételezésekkel.

7,2 millió eladásra váró jegy

A nagyközönség számára értékesítésre kerülő jegyek száma összesen 7,2 millió darab (a levezetés részletes indoklása megtalálható az OCOG költségvetés fejezet részben). Feltételezésünk szerint ennek mintegy 40%-át magyar nézők vásárolják meg, míg a fennmaradó mennyiség nemzetközileg kerülhet értékesítésre. Mindezen megosztást elsősorban a Sydneyben lezajlott jegyértékesítési tapasztalatok indokolják, illetve az a feltételezés, hogy a hazai vásárlóerő is növekszik 2012-ig, így a viszonylag drága jegyekre is lesz kereslet.

A jegyek 60%-át külföldiek vásárolják meg

Tervezett jegyértékesítés	
Összes értékesített jegyek száma	7 200 000
Ebből:	
Belföldön	2 880 000
Külföldön	4 320 000

KÜLFÖLDI LÁTOGATÓK AZ OLIMPIA IDEJÉN

A külföldi látogatók három csoportba sorolhatóak

Feltételezéseink, korábbi Olimpiák tapasztalatai és konzultációk alapján három alapvető kategóriába soroltuk az olimpiára érkező külföldieket:

- A felső kategóriába tartoznak azon, pénzügyileg biztos alapokon álló turisták, akik fajlagosan többet költenek, ezért a magas árak ellenére is naponta több jegyet megvesznek és elsősorban magas kategóriájú szállodákban keresnek szálláshelyet. Idejük korlátozottsága miatt általában kevesebb időt töltenek el turistaként.
- A közép kategóriába tartoznak mindazon turisták, akik pénzügyileg még megengedhetik maguknak, hogy valamely magasabb kategóriájú fizető-vendéglátóhelyen töltsék éjszakáikat (pl. panziók, alacsonyabb kategóriájú szállodák, apartmanok) továbbá, hogy naponta átlagosan legalább egy eseményre elmenjenek itt-tartózkodásuk idején.
- Az alsó kategóriába tartoznak tipikusan azon turisták, akik az olcsó szálláshelyeket keresik (pl. kempingek, tömegszállástípusok), mivel anyagilag már nem engedhetik meg maguknak magasabb kategóriájú szálláshelyeket és ezért átlagosan csak kétnaponta váltanak jegyet valamilyen sporteseményre. Ők általában hosszabb ideig maradnak a célországban, hiszen annak nevezetességeire és kulturális hagyományaira is jobban kíváncsiak, ráadásul a szükséges idő is rendelkezésükre áll.

Korábbi Olimpiai Játékok elemzése azt jelzi, hogy egy átlagos vásárló 4,7-napos itt-tartózkodása alatt 3,9 jegyet vásárol. Ezt a feltételezést elsősorban a sydneyi adatok támasztják alá, amelyek azt mutatják, hogy a belföldi látogatók átlagosan 3,7 jegyet vásároltak, a külföldi látogatók pedig átlagosan 7 jegyet. Tekintettel azonban arra, hogy Budapest ún. vonzáskörzete nagy, azt

feltételezzük, hogy a látogatók nagytöbbsége annak ellenére, hogy nem belföldi, mégis annak minősülhet a jegyvásárlási szokások szempontjából, mert az utazási időt figyelembe véve inkább a belföldi látogatókra hasonlítanak. Az előrejelzés keretein belül felső-, alsó- és közép kategóriájú látogatókat különböztettünk meg, akik esetében a vásárlási szokások és az itt-tartózkodás időtartama eltérő lesz.

Az alábbiakban bemutatott feltételezések alapján becsültük az olimpiára érkező külföldi turisták számát.

Feltételezések az olimpiára érkező turistákkal kapcsolatban			
	Átlagosan vásárolt jegyek száma (db)	Átlagos tartózkodási idő (nap)	Megoszlás az összes turisták arányában (%)
Felső kategória	2	3	15%
Középkategória	1	4	45%
Alsó kategória	0.5	5-6	40%

Közel 1,2 millió külföldi látogató a Játékok idején

A javasolt jegyeladások mértékének tükrében, a felső-, közép- és alsó kategória várható kiadásainak elemzése alapján, továbbá a tartózkodási napok és az eladott jegyek száma alapján a Játékokra idelátogató külföldiek valószínűsíthető száma **1,170 millió**. Budapesten a napi átlagos külföldi látogatók száma elérheti a 285 ezret, ennek megközelítőleg 90%-a Európából várható.

Külföldi turisták várható száma az Olimpia idején	
Felső kategória	175 000
Közép kategória	525 000
Alsó kategória	470 000
Összesen	1 170 000

BELFÖLDI LÁTOGATÓK AZ OLIMPIA IDEJÉN

960 ezer hazai látogató – 45% budapesti

Az olimpiai látogatókra vonatkozó korábbi megállapításaink különösen érvényesek a magyarokra: a becslések egyetlen megbízható alapja, mint a külföldi turisták esetében is, a rendelkezésre álló jegyek száma. Azt feltételeztük, hogy a magyarok átlagosan összesen 3 jegyet vennének, így a 40%-os (2,88 millió darab) keretet alapul véve 960 000 belföldi látogatóra lehet számítani. Véleményünk szerint 45%-uk lenne budapesti lakos. Ezt a becslésünket Budapest és vonzáskörzete népsűrűségére

alapozzuk, de a magasabb budapesti jövedelemarányok, minimális szállás-és utazási költségek és a stadionok budapestiek számára egyszerűbb elérhetősége is indokolja előrejelzésünket.

Magyar látogatók száma	
Látogatók száma	960 000
Ebből:	
Budapest	432 000
Vidék	528 000

AZ OLIMPIAI CSALÁD VÁRHATÓ NAGYSÁGA

***Az olimpiai család
várható mérete
2012-ben: közel
54 000 fő***

Mint ahogyan az a korábbi olimpiák tapasztalataiból is jól látható, az olimpiai család mérete folyamatosan növekedett. A növekedés valószínűsíthetően már elérte tetőpontját, mivel a NOB jelenlegi vezetése is kinyilvánította, hogy „olcsóbb” olimpiákat szeretne a jövőben. Sydneyben az olimpiai család mérete meghaladta az 50 000 főt, beleértve a sportolókat, a hivatalos delegáltakat, vendégeket és a média képviselőit is. Előrejelzéseink szerint a 2012-es olimpián az olimpiai család várható nagysága közel 54 000 fő lesz.

ÖNKÉNTESK

50 000 önkéntes

A sportolókon kívül megközelítőleg 50 000 önkéntes segíti majd az olimpia zavartalan lebonyolítását. Ezen önkéntesek többsége (megközelítőleg 88–90%-a) budapesti lakos lesz, míg a fennmaradó 5-6000 önkéntes vidékről érkezik majd, ezért elszállásolásukról is gondoskodnia kell majd a szervező bizottságnak.

ÖSSZEFOGLALÁS – ÁLTALÁNOS TURIZMUS AZ OLIMPIA IDEJÉN

Általános turizmus – olimpiai látogatók becsült száma a 2012-es esetleges budapesti olimpia idején	
Külföldi látogatók száma	1 170 000
Belföldi látogatók száma – budapestiek	432 000
Belföldi látogatók száma – vidékiek	528 000
Olimpiai család nagysága	54 000
Összesen	2 184 000

Közel 2,2 millió látogató

A fenti előrejelzés alapján összesen közel 2,2 millió látogató várható az olimpiai eseményre, amelyből több mint 1,2 millió külföldi látogató érkezik majd Budapestre és közel 1 millió magyar vesz részt látogatóként az olimpián.

ÁLTALÁNOS TURIZMUS A PARALIMPIA IDŐSZAKÁBAN

A paralimpiai család

Paralimpiai Játékok növekedése – további dinamikus növekedés nem várható

Sydneyben a paralimpiai versenyekre érkező sportolók és hivatalos kísérők száma megközelítőleg csaknem felét (közel 7000) tette ki a XXVII. Olimpiai Játékokra érkező sportolók és hivatalos kísérők számának. Az olimpiai család nagysága is a sportolók arányát követte, a paralimpiai bizottság és sportszövetségek delegáltjainak és vendégeinek száma megközelítőleg 2500 körül alakult. A média képviselők száma 2300 volt. A Paralimpiai Játékok az elmúlt években folyamatosan és dinamikusán növekedtek (Barcelonában még csak 83, Atlantában 103 és Sydneyben már 123 ország képviseltette magát).

A paralimpiai résztvevők számának további dinamikus növekedése azonban nem várható, ezért a magyarországi paralimpiai család nagyságánál 7500 sportolóval és hivatalos kísérővel, továbbá 2800 paralimpia családtaggal és meghívottal számolunk. A média képviselők száma a NOB/IPC megállapodás szerint nem lehet több mint 2000.

Paralimpiai látogatók

1,2 millió jegy a paralimpián

A paralimpia méreteiben nem hasonlítható a hagyományos olimpiai eseményekhez. A Paralimpiai Játékokon induló sportolók száma lényegesen alacsonyabb (megközelítőleg kétötöde), és a várható jegyeladások száma is (1,2 millió) lényegesen alatta marad a hagyományos Olimpiai Játékok látogató számának. Sydneyben is, ahol eddig a legmagasabb paralimpiai jegyeladást regisztrálták (több mint 600 ezerrel több jegyet adtak el, mint Atlantában, meghaladva ezzel az 1,1 milliót), az eladott jegyek száma megközelítőleg 1/6-a volt az olimpiáénak.

A látogató struktúra is eltérő, hiszen a reálisabb jegyárak miatt magasabb arányban érkeznek hazai nézők és – valószínűsíthetően – több iskola és csoportosan szervezett látogató érkezik majd a Játékokra (Sydneyben pl. 360 ezer iskolás gyermek látogatta meg legalább az egyik versenyszámot). A paralimpiai látogatók tekintetében megbízható adatok nem állnak rendelkezésre a korábbi olimpiákról.

13.4.2 OLIMPIAI TURIZMUSBÓL EREDŐ IGÉNYEK ÉS SZÁLLÁSHELY KAPACITÁSOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Meggyőződésünk szerint Magyarországon, elhelyezkedése, mérete és adottságai (pl. a Balaton relatív közelsége Budapesthez) miatt, az olimpia ideje alatt nem csupán Budapest és közvetlen környéke, de a távolabbi régiók is részesednek az olimpia vendégforgalmából. Ezért minden megyére elkészítettük az ágyszám előrejelzést 2012-ig (mind a fizetővendég, mind a magánszálláshelyek esetére), különböző növekedésekkel – külön természetes és külön olimpiai növekedéssel – kalkulálva. A 2012-ben aktuális szálláskínálathoz ezek után egy-egy súlyt rendeltünk, aszerint, hogy a különböző megyék szálláshelyei várhatóan milyen mértékben lehetnek potenciálisan leterhelve az olimpia vendégforgalma által.

SZÁLLÁSLEHETŐSÉGEK – ÁLTALÁNOS TURIZMUS

Több megye is célpont az olimpia turisták szempontjából

Amennyiben a tervezett autópálya és vasúti fejlesztések elkészülnek 2012-re, akkor a szálláslehetőségeket reálisan lehet bővíteni oly módon, hogy azok a megyék is bekerüljenek a vérkeringésbe, amelyek Pest megyével nem közvetlenül határosak. Elsősorban azok a megyék, amelyeket nagy forgalmú főutak/vasútvonalak szelnek át (vagy a jövőben tervezik ezek megépítését), jó eséllyel számíthatnak rá, hogy szálláshelyeik egy részét igénybe veszik az olimpiai látogatók. Ezért

feltételezhető, hogy bizonyos megyék, mint például Fejér, Győr-Moson-Sopron, Jász-Nagykun-Szolnok és Komárom-Esztergom, jelentős előnyöket élvezhetnek azon látogatók tartózkodása kapcsán, akik helyi szálláshelyeken vagy kempingben szállnak meg, és ingáznak a szálláshely és a Játékok színhelyei között, tömegközlekedési eszközöket vagy személygépkocsikat igénybe véve.

2012: 370 ezer rendelkezésre álló ágy/nap – látogatószám 285 ezer/nap

Ezen forgatókönyv szerint a kereskedelmi szálláshelyek összes kategóriájában napi szinten rendelkezésre álló ágyak száma 2012-ben várhatóan közel 370 ezer lesz. A jegyeladások becsült adatai alapján számolt napi átlagos látogatószám 285 ezer. Becslések szerint ennek mintegy 30%-a feltételezhetően ismerősöknél, rokonoknál szállna meg. Esetlegesen 100 000 látogató az ún. „Olimpiai házi-szállásprogram” keretében kerülhet elhelyezésre, Sydneyhez és Athénhoz hasonlóan. Következésképpen azoknak a látogatóknak a száma napi átlagban, akik kereskedelmi szálláshelyeket igényelnek, csaknem 135 ezer lenne. Ennek alapján a kapacitás jóval meghaladja a Játékokra idelátogatók részéről várhatóan jelentkező igényt, igaz a csúcspanokon jóval több külföldi turistával lehet számolni, mint 285 ezer. Arra is lehet számítani, hogy a belföldi látogatók egy része (azok, akik nem budapesti vagy környékbeli lakosok), kereskedelmi szálláshelyeken keresnek szállást. Számuk 30 000 körül valószínűsíthető.

Szállodai kapacitás elég – de kereslet és kínálat struktúrájában eltérhet

Igaz ugyan, hogy az összes ágyszám – figyelembe véve a szálláshelyek különböző kategóriáit – várhatóan elég a Játékokra érkező turistaszám előrejelzések alapján, mégsem szabad megfeledkezni arról, hogy a kereslet és a kínálat struktúrájában eltérhet. Ez fennakadásokat okozhat például a magas kategóriákban, és előfordulhat, hogy a turista nem talál szabad férőhelyet az elvárásainak megfelelő kategóriájú szállodában.

SZÁLLÁSLEHETŐSÉGEK – VIDÉKI HELYSZÍNEK

A vidéki helyszínek esetében a labdarúgó selejtezők, illetve a vízi sportok közül a vitorlázás esetében vizsgáltuk meg a turistaszám és a rendelkezésre álló szálláslehetőségek kérdéskörét. Az érkező turisták számának közelítésekor ugyanazokkal a feltételezésekkel élünk, melyekkel az olimpiára érkező látogatószám becslésekor számoltunk, így a kiindulási alap is a rendelkezésre álló jegyek száma volt.

Város	Játék	Jegyek száma	Játékok ideje (nap)	Külföldi turisták várható száma (ezer)	Magyar turisták várható száma (ezer)
Debrecen és Győr	Labdarúgás selejtező	192 000	8	29-31	26
Székesfehérvár és Szeged	Labdarúgás selejtező	128 000	8	19-21	17
Balatonfüred	Vitorlászversenyek	120 000	12	18-20	16

A korábban már részletezett szállás-előrejelzés alapján készítettük el a vidéki városok megyéinek várható férőhely alakulását is. Ezek alapján várhatóan Balatonfüred körzetében nem fog problémát jelenteni a vitorlásversenyek nézőinek elszállásolása, mivel a rendelkezésre álló férőhelyek száma már jelenleg is jelentősen meghaladja az olimpia esetén várható keresletet. Előreláthatólag a többi vidéki városban sem okozhat problémát a labdarúgó mérkőzésekre érkező nézők elszállásolása. A hazai nézők jelentős része nem fog szálláshelyeket igényelni (saját lakás, barátok/ismerősök igénybevétele).

Hozzá kell azonban tennünk, hogy a látogatók egy része nem feltétlenül fog a vidéki helyszínek közelében megszállni, hanem várhatóan az ingázást választja a budapesti és a vidéki helyszínek között. Amennyiben a szállások iránt mégis túlkereslet jelentkezne valamely vidéki városban, az áthidalható akár az olimpiai vendéglátóprogram kibővítésével vagy ideiglenes szállások kialakításával (pl. kollégiumok) is. Egyetlen problémát a rendelkezésre álló szálláskínálat eloszlása okozhatja és elképzelhető, hogy nem minden látogató fog az elvárásainak megfelelő kategóriájú szállást találni (elsősorban, mivel vidéken nincsenek vagy csak alacsony számban találhatóak magas kategóriájú szállások).

A vidéki helyszínek férőhelyszámainak és a vidéki helyszínekre látogató külföldiek számának összehasonlító elemzése				
Rendező város	Megye	Jelenlegi férőhelyek száma	Előrejelzett férőhelyek száma	Naponta átlagosan a városban tartozkodó külföldiek száma
Szeged	Csongrád	9 000	11 000	7 000
Székesfehérvár	Fejér	14 000	17 000	7 000
Győr	Győr-Moson-Sopron	15 000	19 000	10 000
Debrecen	Hajdú-Bihar	22 000	27 000	10 000
Balatonfüred	Veszprém	74 000	94 000	6 000

SZÁLLÁSLEHETŐSÉGEK – PARALIMPIA

Akadálymentesítés 2010-ig

Mivel 2010-ig (az EU előírásoknak megfelelően) minden tömegközlekedési eszköznek, illetve közszolgálati épületnek akadálymentesnek kell lennie, a paralimpiára érkező mozgáskorlátozott/fogyatékos turisták és sportolók közlekedése és a stadionokba/épületekbe való bejutásuk biztosított – feltételezve a jogszabályok betartását és konzekvens követését.

A turisták elszállásolása is csak akkor jelenthet problémát, ha az újonnan építendő szállodákat nem teszik akadálymentessé, illetve nem folytatódik a már megépült szállodák akadálymentesítése. Jelenleg a közép és alsóbb kategóriájú szállodákban lényeges elmaradás tapasztalható ezen a területen. Magyarországnak mindenféleképpen előre kell lépnie az általános turizmus növekedése érdekében (pl. gyógyszállók, gyógyfürdők akadálymentesítése). Mivel a jelenlegi trendek ennek irányába mutatnak, ezért nincs okunk feltételezni, hogy a paralimpiára érkező turisták elszállásolása akadályba ütközne 2012-ben.

Mozgáskorlátozottak által használható szállodák száma, illetve azok aránya az összes szobához		
	Szállodák száma	Szállodák aránya
5*	10	100%
4*	15	43%
3*	11	13%
2*	0	0%
1*	1	10%
Összesen	37	

A paralimpiára érkező hivatalos vendégek (melyek száma megközelítőleg 2800) elszállásolása nem jelenthet problémát, hiszen jelen állapotban is akadálymentesítettek a Budapesten épített 5 csillagos szállodák (melyekben a rövid távú fejlesztésekkel együtt több mint 3600 szoba áll majd rendelkezésre).

Paralimpia: szállás- kérdés megoldható

A fentiek alapján megállapítható, hogy mivel az olimpiai és a Paralimpiai Játékok között időben nincs átfedés, ezért amennyiben a szálláskövetelmények megoldhatóak az Olimpiai Játékok idején, abban az esetben a Paralimpiai Játékok megrendezése sem okozhat komolyabb gondot szálláshelyek szempontjából.

13.5 TURIZMUSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK AZ OLIMPIA IDŐSZAKÁBAN

Vendéglátás; turista- látványosságok; humán erőforrások

A megfelelő szálláshelyek rendelkezésre állásán kívül a rendező városnak még számos további szolgáltatást, lehetőséget kell kínálni, hogy az odaérkező látogatók teljes körű kiszolgálását biztosítsa. Elsősorban a vendéglátás és a turistalátványosságok vonatkozásában szükséges ezeket a szolgáltatásokat és lehetőségeket kialakítani. Szintén alapvető fontossággal bír a megfelelő, turizmus és vendéglátás területén alkalmazható humán erőforrás bázis rendelkezésre állása a Játékok idején.

TURISTA LÁTVÁNYOSSÁGOK

Jó néhány magyarországi turistalátványosság további fejlesztést igényel, hogy elfogadható nemzetközi színvonalat képviseljen (ez különösen érvényes az EU csatlakozás utáni jogi szabályozási rendszerre), mégis elmondható, hogy létezik olyan „alaptermék”, amit általánosságban jól menedzselnek. A Budapesti Tavasz Fesztivál és számos más vidéki esemény mind egyértelmű bizonyítéka annak, hogy az országban megvannak azok az erőforrások, amelyek lehetővé teszik a kulturális programok megfelelő színvonalú megrendezését. Az olimpiára idelátogatók számára a nemzeti kultúra kerülne várhatóan az érdeklődés homlokterébe, kiváltképp Magyarország sajátos értékei, mint például a népművészet, gasztronómia, borkultúra, termál-és gyógyfürdők. Magyarország ezeken a területeken jelentős erőforrásokkal rendelkezik, és az olimpiára idelátogatóknak nem jelentene problémát, hogy megfelelő eseményeket, látványosságot találjanak. Meg kell azonban jegyezni, hogy az ismertebb turistalátványosságok, főleg a vidékiek, számíthatnak arra, hogy látogatottságuk visszaeshet a Játékok ideje alatt. Ez a tendencia világosan érezhető volt Sydneyben és Atlantában is.

VENDÉGLÁTÁS

Az olimpia megrendezését követő időszakban a rendező országba látogató turisták étkezési szokásaira vonatkozó elemzések azt mutatják, hogy a Játékok ideje alatt a gyorséttermek és büfék kedveltebbek, mint az éttermek. Ez a tény, valamint a nyári időszakban megoldható rugalmasság, miszerint az asztalokat az étterem falain kívül is el lehet helyezni, azt sugallja, hogy nem jelenthet problémát a napi több mint 285 000 ideáramló látogató vendéglátóipari kiszolgálása. Ezt támasztja alá a Forma 1 bajnokság (több mint 200 000 látogató) sikeres rendezése, ami szintén jelzi, hogy a főváros vendéglátóipari létesítményei képesek lebonyolítani hasonló nagyságrendű forgalmat.

A „MÁRKANÉV” ERŐSÍTÉSE

A turisták számában megfigyelhető dinamizmus azt sugallja, hogy a személyes tapasztalat, a szájhagyományok útja a legeredményesebb reklám a célország számára. Éppen ezért ahhoz, hogy a Játékokban rejlő marketing lehetőségeket megfelelően ki lehessen aknázni, és a Játékokat követő időszakra biztosítani lehessen a turistaforgalom növekedését (kiváltképp, ha a megnövekedett szállodakapacitás a Játékok után is rendelkezésre áll), minden látogatót országa „nagykövetének” kell tekinteni, aki Magyarország jó hírnevét viszi magával haza, főleg ami a kiszolgálást és elégedettséget illeti. Így tehát a turisztikai infrastruktúra megteremtésén túlmenően – pl. szállodák, közlekedési hálózat, átszállás, stb. – alapvető fontosságú, hogy megfelelő forrásokat biztosítsanak az ügyfelek kiszolgálásában főszerepet játszó munkatársak képzésére. Ez még inkább fontos az olimpia esetében, amikor igen sok lesz az ideiglenes alkalmazott.

13.6 AZ OLIMPIA HATÁSAI A TURIZMUSRA

13.6.1 A HATÁSOK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az olimpia segíthet a növekedés realizálásában

A magyarországi és budapesti idegenforgalmi ágazat – az elmúlt időszak kedvezőtlen jelenségei ellenére – jó állapotban van. A potenciális növekedés jelentős lehet az idegenforgalom minden területén. Egy magyarországi olimpia rendezése jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy ez a növekedés valóban realizálódjon, hogy Budapest regionális vezető szerepe erősödjön és hogy az európai úti célok között Magyarország előkelőbb helyet vívjon ki magának.

OLIMPIÁBÓL EREDŐ TURISTASZÁM NÖVEKEDÉS

16,8 millióval több turista az olimpia hatásaként

Az olimpia rendezésének ténye pozitívan hat a Magyarországra beutazó külföldi turisták számára. Becslésünk szerint az általános trend felett az esetleges pályázat évétől már érzékelhető lehet a növekedés. Az olimpia éve után a sydneyi tapasztalatokra is építve, valamelyest stagnálni, majd a későbbi 3 évben újra növekedni fog a turisták száma. Becslésünk szerint alapesetben összesen a 2005-2020 periódusban kb. 16,8 millióval több turista érkezik Magyarországra az olimpia hatásaként. (2001-ben a Magyarországra érkező külföldi turisták számát 11,3 millió főre becsüljük.)

GAZDASÁGI HATÁSOK

Az olimpia rendezéséből a turizmus területén alapvetően kétfajta gazdasági hatást érdemes becsülni, a megnövekedett turistaszámból származtatott többletbevételeket és a szállodaiparban várható többlet befektetések mértékét.

Bevételnövekedés: 2002–2020 között 2325 milliárd forint

Előrejelzésünk alapján alapesetben a 2002 és 2020 közötti periódusban a turizmus iparág többletbevétele 2325 milliárd forint (9,4 milliárd dollár) lehet az olimpia hatásaként, melyet 15,5 millió többlet turista költsége biztosít (az olimpiára érkező többletturista száma és költsége nélkül). Az olimpia háromhetes időszaka alatt a jegyeladásokat nem számolva a többlet turistaszám és a feltételezett olimpiai költség alapján kb. 111 milliárd forint (450 millió dollár) többletbevétel várható közvetlenül.

Olimpiai szálloda-beruházások értéke 49 milliárd forint

A bemutatott szállodafejlődési feltételezések (3–5*-os szobák Budapesten) alapján kiszámítottuk, hogy az olimpiához közvetlenül köthető előrejelzett szállodaszám növekedés milyen beruházási igényt jelentene. Feltételezve, hogy teljesen magántőkéből finanszírozzák az építéseket 49 milliárd forintra (198 millió dollár) tehető a közvetlen beruházási érték. Emellett a természetes szállodaszobaszám növekedéshez (2003–2012) köthető beruházási értékét 150 milliárd forintra (607 millió dollár-ra) becsüljük.

13.6.2 A 2012. ÉVI OLIMPIAI JÁTÉKOK MEGRENDEZÉSÉNEK AZ IDEGENFORGALMI SEKTORRA GYAKOROLT HATÁSA

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Előrejelzésünket három meghatározó időpont szerint bontottuk le.:

- A 2002–2012 közötti időszakra, amikor a természetes növekedési adatok mentén növekszik a beérkező turisták száma, illetve 2005–2012 között már az olimpiáig „felvezető” időszak hatása jelentkezik (amikor már ismertté válik, hogy Budapest rendezi-e a Játékokat)
- 2012, az olimpia rendezésének éve, melyet specialitása miatt külön kezeltünk; illetve
- A 2013–2020 közötti időszakot.

Természetes és olimpiai növekedés

Elkülönítettük az ún. természetes növekedési ütemet és egy olimpiai növekedési ütemet, ahol is az utóbbit a természetes növekedési ütemen felüli növekedésként kezeltük, mivel az elmúlt olimpiák tapasztalatai arra engedtek következtetni, hogy mind az olimpiát megelőzően, mind a Játékok után, a „normál” turizmusnövekedési ütem feletti növekedést produkált az iparág. Mivel Magyarországnak teljesen más a földrajzi elhelyezkedése, mint a korábbi olimpiát rendező városoké, ezért a tapasztalati adatokat módosítottuk. Mint ahogy azt a természetes növekedés esetén tettük, az olimpiai növekedés esetében is hasonló földrajzi elhelyezkedésű országokat egy csoportba foglaltuk, figyelembe véve az országok közötti eltérő turisztikai feltételeket.

A korábbi olimpiákra vonatkozó ebben a témában összegyűjtött adatok időnként ellentmondásosak, részben a földrajzi különbségekből adódó eltérések miatt, részben pedig az adatgyűjtés és statisztikai megközelítés különbözőségei miatt. A barcelonai adatok sem elég részletezettséggel vannak megbontva ahhoz, hogy megbízható alapot szolgáltatassanak, Sydney esetében pedig az ország földrajzi elhelyezkedése teszi kérdésessé turisztikai adatainak Magyarországra történő megbízható leképezhetőségét.

AZ OLIMPIÁT MEGELŐZŐ IDŐSZAK

A reklámtevékenység és az olimpia kapcsán az ismertség növekedésének valószínűsíthető hatása, és Magyarország mint idegenforgalmi célpont fokozottabb ismertsége – ami természetesen egy sikeres pályázatnak lenne köszönhető – kétségtelenül a turisták számának növekedését idézné elő. Valójában ez a pozitív hatás már a rendezési jog odaítélését követő évben érezhető lenne (mint Atlantában), ahogyan az tükröződik az előrejelzésünkben.

A Magyarországra irányuló turistaszám növekedés országonként változóan alakulna, az Egyesült Államokból és a többi olyan országból, amelyek nem kimondottan „turista-küldő” országok napjainkban, valószínűleg markánsabb lenne a növekedés olyan országokkal összehasonlításban, amelyek számára Magyarország már korábban is ismert volt, mint például Németország, Ausztria vagy Hollandia. A szomszédos országokból érkező turisták esetében is lehet számítani minimális változásra.

A legjobb példa a sydneyi Olimpiai Játékok, ahol az idegenforgalmi hatóság eredményesen aknáztta ki a Játékok adta lehetőségeket arra, hogy Ausztrália mint célállomás ismertségét nagymértékben növelje. Abban az esetben, ha Magyarország benyújtja pályázatát az Olimpiai Játékok megrendezési jogára, akkor egy ilyen kampányt még ezt megelőzően érdemes elkezdni. Ez hozzájárulhat egy olyan mértékű kereslet növekedéshez, amely elősegíti a szálloda építkezések ütemének növekedését is.

Az olimpia hatásaként 2,37 millióval több turista 2005 és 2012 között

2005 előtt az olimpiai pályázatra való felkészülés időszakában nem számolunk a turizmust befolyásoló olimpiai hatással. A pályázat benyújtása után alapesetben a Romániából, Bulgáriából, Oroszországból, Lengyelországból, Szlovákiából, Jugoszláviából, Horvátországból és Szlovéniából érkező turisták száma változatlan marad: az olimpia előtti kampány feltehetően ezen országokat nem érinti. A növekedés 1%-os lenne a 2006 és 2008 közötti időszakban, majd 2%, 3% és 4% az ezt követő években, 2011-ig a nyugat-európai országok és a világ többi országából érkező turisták esetében. Ez alól kivételt képez Ausztria és Németország: számukra Magyarország ismert és kedvelt turista célállomás, és ezekben az országokban a hatás valószínűleg kisebb lenne. Összességében mintegy 2,37 millióval növekedhet a turisták száma a 2005–2012 közötti időszakban.

Olimpia hatás többlet turistaszáma 2005-2011 (ezer fő)							
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Összesen
0	60	140	210	370	620	970	2370

TURIZMUS 2012-BEN

Az olimpia évében 1,29 millió látogató az olimpia hatásaként

2012-ben (az olimpia három hetes időszakát leszámítva) az olimpia közvetett hatásaként 1 millióval több külföldi turista érkezik hazánkba.

A korábbi fejezetekben már foglalkoztunk a Játékokra érkező látogatók számának előrejelzésével. Az előrejelzés alapján összesen közel 2,2 millió látogató várható az olimpiai eseményre, amelyből 1,17 millió külföldi érkezik majd Budapestre és közel 1 millió magyar vesz részt látogatóként az olimpián. Az 1,17 millió külföldi látogatóból megközelítőleg 880 ezer az olimpiától függetlenül is hazánkba érkezne, de látogatásának közvetlen célja ezúttal az olimpiai rendezvények látogatása lesz.

A fentiek alapján 2012-ben az olimpia hatásaként a becsült többlet külföldi látogatók száma (beleértve az olimpia három hetes időszakát) 1,29 millió.

AZ OLIMPIÁT KÖVETŐ IDŐSZAK

2013–2020: 13 millióval több turista

A legnagyobb olimpiai hatás azokból az országokból várható, ahol Magyarországot nem tekintik hagyományosan idegenforgalmi célországnak, és ahol az országot vagy nem ismerik eléggé, vagy negatív képet alkottak róla. (Ami a Magyarországhoz közel eső országokból, például Lengyelországból, Bulgáriából, stb. érkező turisták számát illeti az olimpiai hatást nullának feltételeztük). A Magyarország hagyományos idegenforgalmi piacaira gyakorolt hatás várhatóan szintén csekély.

A Játékok utáni évben várhatóan valamennyire visszaesik a látogatók száma – a sydneyi tapasztalatok alapján is ez prognosztizálható –, majd 2014-ben újra eléri a 3%-os csúcst az országokból, ahol Magyarország kevésbé ismert. Ez a növekedés várhatóan 2015-re 2%-ra esik vissza, majd azt követően a hatás elhanyagolható. A fenti feltételezésekkel élve az olimpia utáni 8 éves periódusban várhatóan (alapesetben) 13 millióval több turista fogja meglátogatni hazánkat a Játékok rendezéséből eredő ismertség növekedés hatásaként.

Olimpia hatás többlet turistaszáma 2012-2020 (ezer fő)								
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
1020	1350	1610	1680	1750	1820	1890	1970	13 090

KÖVETKEZTETÉSEK

A Játékokat követő, 2020-ig terjedő időszakra vonatkozóan feltehetően arra lehet számítani, hogy az idegenforgalmi hatás nagyon pozitívan alakul. A pozitív hatás időtartama azonban attól függ, hogy milyen mértékben valósul meg a Játékokból adódó erőforrások sikeres hasznosítása. Ezt segítheti ha az utóhasznosítás keretében újabb konferenciaközpontok kerülnek kialakításra, ha Magyarország termálfürdői és gyógyvizei kapcsolódnak az Olimpiai Játékokhoz, és ha a közlekedési problémákat sikerül megoldani, különösen a Duna mint közlekedési útvonal és idegenforgalmi látványosság bevonásával. Amennyiben ezek megvalósulnak, akkor az előnyök várhatóan igen jelentősek lesznek.

16,8 millióval több turista 2002 és 2020 között

Az olimpia hatásaként a Játékokat megelőző, illetve azt követő időszakban előrejelzésünk szerint várhatóan 16,8 millióval több külföldi turista látogatja meg hazánkat (beleértve a rendezvényre érkező turistákat). (2001-ben a Magyarországra érkező külföldi turisták számát 11,3 millió főre becsüljük.)

Az esetleges budapesti olimpia rendezésének külföldi turistaszámra gyakorolt pozitív hatásai 2002-2020 (ezer fő)	
Olimpiát megelőző időszak (2002–2011)	2 370
Az olimpia éve (2012 – beleértve az olimpia három hetét)	1 290
Az olimpiát követő időszak (2013-2020)	13 090
Összesen	16 750

13.6.3 AZ IDEGENFORGALOMRA GYAKOROLT HATÁSOK GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI

ALKALMAZOTT MÓDSZERTAN ÉS FELTÉTELEZÉSEK

A bevételtöbblet becsléséhez az idelátogató turisták költési szokásaira vonatkozó feltételezésekkel kell élni. Az átlagos költés előrevetítésekor két különböző költési szokást vetítettünk előre:

- Egyrészt az olimpia néhány hetére vonatkozó konkrét költségeket,
- Másrészt az általános költési szokásokat, illetve azok változását.

Az olimpia idején a 2012-ben fennálló átlagos költési adatokat módosítottuk aszerint, hogy korábbi olimpiák során hogyan változott az árszínvonal a Játékok két hete alatt.

A turizmusból származó bevételek előrejelzésekor 2001-es átlagos költési adatokból indultunk ki és országoként vizsgáltuk az egyes nemzetiségű turisták átlagos költési szokásait. Amely országoknál számszerű adat nem állt rendelkezésre, azoknál azzal a feltételezéssel éltünk, hogy a földrajzilag és gazdaságilag hozzá legközelebb eső ország költési szokásaival rendelkezik (pl. Norvégia és Svédország esetében). Ezeket az átlagos költési adatokat jeleztük előre 2020-ig euróban, országoként, illetve nagyobb földrajzi régióként (ugyanolyan struktúrában, mint a turistaszám előrejelzés esetében). Előrejelzésünk során megkülönböztettük a normál és üzleti céllal érkező turistákat, ugyanis eltérő költési szokásaik miatt más-más költségnövekedési pályát futnak be. Egy 2001-es WTTTC tanulmányra alapozva az általános turizmus esetében 2,9%-os, míg az üzleti turizmus esetében 4,6%-os költségnövekedéssel számoltunk. Feltételeztük továbbá, hogy a jelenlegi 16%-os üzleti turizmus aránya az olimpiát követően fokozatosan emelkedik 18%-ra (hasonló növekedést mutatva, mint Barcelonában).

BEVÉTELEK A JÁTÉKOK IDEJE ALATT

A korábbi becslésünk szerint a Játékok ideje alatt összesen mintegy 1,2 millió külföldi turista érkezik Magyarországra. Az országban tartózkodó összes turista száma azonban csökkenhet az úgynevezett „averziós tényező”-vel, amelyet azonban nem számszerűsítenek az olimpiai szakértők.

A korábbi Játékok és más összehasonlítható sportesemények vonatkozásában az átlagos tartózkodási időre vonatkozó adatoknak a KSH adataival való összevetése azt sugallja, hogy a tartózkodás időtartama a szokásos módon alakulna Magyarország esetében is. Az olimpiai szakértői vélemény szerint a költsékezési szokások azonban eltérnek az általános turistákra jellemző szokásoktól. Az uralkodó vélemény nevezetesen az, hogy a Játékokra látogatók hajlamosak kevesebbet költeni különféle más szórakozásra és minőségi éttermek látogatására. E létesítmények többsége forgalomcsökkenésről számol be a Játékok ideje alatt. Következésképpen az Olimpiai Játékok tipikus látogatója – a jegyvásárláson túlmenően – valószínűleg szállásra és gyorsétkezésre költ a legtöbbet.

Többletbevétel: 110 milliárd forint

Az egy főre jutó költsékezés nagysága és a becsült turistaszám alapján, a Játékokra ellátogató külföldi turistáktól származó többletbevétel elérheti a 111 milliárd forintot (450 millió dollár). Ennek kétharmada a szállodaiparra és a vendéglátóiparra esik a magasabb árak miatt. A megnövekedett árbevételt az is alátámasztja, hogy míg 2012 augusztusában (a jelenlegi augusztusi turizmustrendekből kiindulva) 16 nap alatt csupán 174 ezer ember szállna meg Budapesten szállodákban, addig feltételezéseink szerint a turistáknak csak átlagosan 70%-a (feltételezéseink és előrejelzésünk szerint ez az arány országonként / régióinként különbözik) tartózkodna Magyarországon az olimpia nélkül. A magasabb turistaszám, illetve a magasabb árak együttesen adnak magyarázatot a turizmusból származó többletbevételekre.

Az olimpiára érkező turisták többletköltsékezése (millió dollár)	
A magasabb árak miatt	324
A magasabb turistaszám miatt	126
Összesen	450

A JÁTÉKOK ÁLTALÁNOS HATÁSA A BEVÉTELEKRE (2002–2020)

A turisták általános költségeinek előrejelzésekor azokkal a feltételezésekkel élünk, melyek a fejezet elején részletezésre kerültek. Számításainkban az átlagos egy főre eső költség összegét szoroztuk meg a hazánkba érkező turisták számával. Az olimpia következtében Magyarországra látogató többlet turisták számának és az előrejelzett átlagos költségnek a szorzata adja meg a

turizmus iparág többletbevételét.

**2002–2020 között
2325 milliárd forint
többletbevétel**

Előrejelzésünk alapján a 2002 és 2020 közötti periódusban a turizmus iparág többletbevétele 2325 milliárd forint (9,4 milliárd dollár) (az olimpiára érkező többletturista száma és költsége nélkül).

SZÁLLODAIPARI BERUHÁZÁSOK

Tekintettel arra, hogy előrejelzéseinket szobaszámban, illetve ágyszám alapján készítettük, a szállodaipari befektetések, és elsősorban az építendő szállodák számának kiszámításánál feltételezésekkel éltünk. Figyelembe vettük a jelenlegi szállodánkénti szobaarányokat, illetve a nemzetközi és magyarországi tendenciákat tekintettel az újonnan építendő szállodák nagyobb méretére. Ezek alapján egy ötcsillagos szállodában átlagosan 280 (jelenleg magyar átlag), egy négy csillagosban 190 (jelenleg 172 a magyar átlag), míg egy három csillagos szállodában megközelítőleg 100 szobát (jelenleg 72 a magyar átlag) feltételeztünk az előrejelzésben.

A beruházási értéket az egy szobára jutó teljes költség alapján becsültük meg. A becsült érték a mai beruházási értékeket veszi figyelembe és az építési költségeken felül tartalmazza az előkészítési (pl. tervezési) költségeket és az ingatlan vételárat is.

Egy szobára jutó szálloda beruházási költségek				
Kategória	Budapest		Budapest vonzáskörzete	
	(ezer Ft)	(ezer USD)	(ezer Ft)	(ezer USD)
H5*	39 000	158	32 000	129
H4*	31 000	125	25 000	101
H3*	19 000	77	15 000	61

A korábban bemutatott részletes előrejelzések összefoglalása alapján a következő szállodaipari fejlődés vázolható Budapesten a 3–5*-os kategóriában:

- A szállodaipar normál fejlődése és az olimpiának a szállodafejlesztésre gyakorolt hatása – becsléseink szerint 36 új szálloda felépítését eredményezné Budapesten és annak környékén 2004 és 2012 között, azonban a beruházások egy jelentős része (mintegy 3300 szoba, 13 szálloda) 2004-ig fog megvalósulni. A teljes növekedésből 2004-től várhatóan 9 db 4-5-csillagos és 15 db 3-csillagos szálloda épül a szállodaipar normál fejlődése keretében.
- Az olimpia hatásaként és az iparág természetes fejlődésének következtében összesen 5 db 4-5-csillagos és 7 db 3-csillagos szálloda épülne. Összességében ezek az építkezések 27%-os növekedést jelentenének a 4-5-csillagos

szállodapark és 31%-os növekedést jelentenének a 3-csillagos szállodapark esetében, a jelenleg folyamatban lévő rövid távú fejlesztéseken túlmenően.

**Természetes
növekedés
beruházásai: 150
milliárd forint**

Az alapesetben megfogalmazott beruházási értékek egy részét ismerjük (2004-ig megvalósuló egy része), a többi szállodai beruházást a feltételezésekben leírt módon becsültük. Ez alapján a természetes növekedés eredményeként a Budapest és vonzáskörzetében a 3–5*-os kategóriában jelentkező beruházások értéke 2003 és 2012 között összesen 150 milliárd Ft (607 millió dollár).

**Olimpiához köthető
beruházások: 49
milliárd forint**

Az olimpiához köthető beruházások értéke – amely az ún. olimpiai növekedés 12 szállodáját feltételezi – a 2005–2012-es idő periódusban 49 milliárd Ft (198 millió dollár). Tehát ez az az összeg, amely az olimpia hatására várhatóan többletberuházásként fog megjelenni a hazai szállodaiparban.

Jóllehet ezek a számok magasnak tűnhetnek, azokat annak fényében kell vizsgálni, hogy a beutazó turisták száma becsléseink szerint 52%-kal nőhet 2012-ig 2001-hez képest. Ellenőriztük számításainkat annak fényében is, hogy annak érdekében, hogy a jelenlegi szobafoglaltsági arányok fennmaradhassanak, hány külföldi turistára lenne szükség. A feltételezett szálloda és turistaszám növekedés megközelítőleg azonos szobafoglaltsági arányt biztosíthat (jelenleg 72%-os a 3-5 csillagos kategóriában, augusztusban) az olimpia utáni időszakban is (hasonló szezonalitást és hazai / külföldi turistaszám eloszlást és szokást feltételezve).